

Chybí sestry, které by pečovaly o staré lidi. Domovy pro seniory mají podstav

Markéta Lankašová, Tereza Tykalová

16. února 2025 14:46

Už dva roky hledá Věra Bařinová, ředitelka Domova pro seniory v Náměšti nad Oslavou, pečovatele a zdravotní sestry. Neúspěšně. „Máme vypsané inzeráty na tři pečovatele a dvě zdravotní sestry. Že je nedostatek lidí, nikdy nesmějí klienti poznat. Takže veškeré papírování se dělá jen v tom nejzákladnějším rozsahu. Až po službě se teprve dokumentace doplňuje,“ popisuje Bařinová.

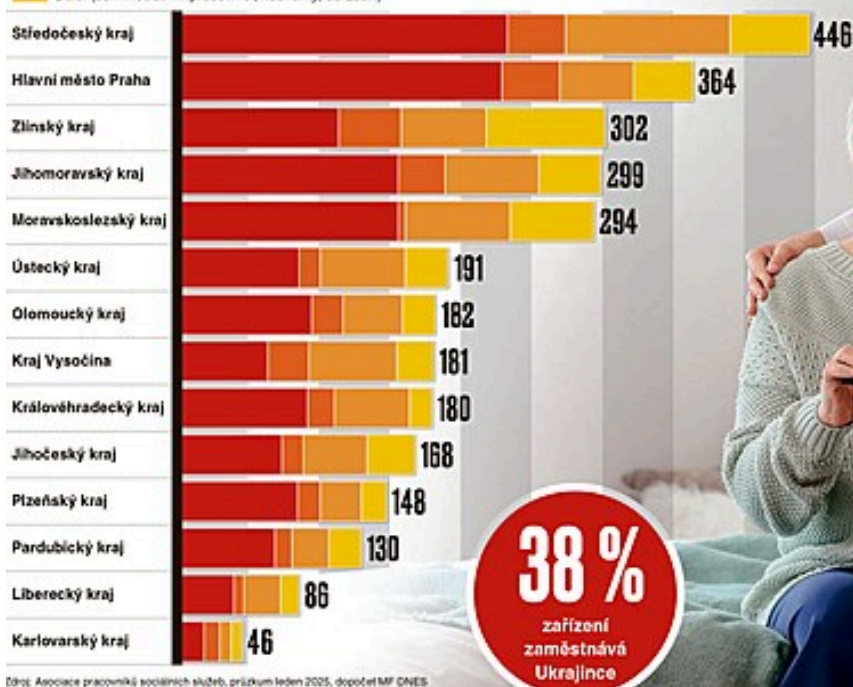
Zkrátka, práce pečovatelů i sester v domově, který nabízí místa pro necelou stovku klientů, vyžaduje hodně přesčasů. Zaměstnanci se ve směnném provozu musejí také častěji střídát. A komplikace nastávají při nemoci nebo dovolených. Personál čítá asi 70 lidí od pradelen a údržbářů až po ekonomy. Zdravotníci a pečovatelé představují více než polovinu z nich.

„Někdy si musíme vypomáhat brigádníky. Sehnat zaměstnance na plný úvazek je opravdu náročné, zvláště u pečovatelského úseku,“ dodává Bařinová. Za pět let se problém s nedostatkem personálu v Česku prohloubil na trojnásobek.

Zatímco podle Asociace poskytovatelů sociálních služeb v roce 2020 chybělo tisíc pracovníků, podle lednového průzkumu je to již trojnásobek.

Chybějící sociální pracovníci

■ Pečovatelé ■ Sociální pracovníci ■ Zdravotní pracovníci (všeobecná sestra, lékař, fyzioterapeut)
■ Další (administrativní pracovníci, kuchařky, údržbáři)

Dzřoj: Asociace pracovníků sociálních služeb, průzkum leden 2025, dopočet MF DNES

Graf: Chybějící sociální pracovníci

38 %
zařízení
zaměstnává
Ukrajince

3 017

sociálních pracovníků
chybí celkem
v Česku

59 %

oslovených zařízení
nemá dostatek
pracovníků

A teď pozor, počet lidí starších 80 let do deseti let vzroste o 380 tisíc na 835 tisíc. V sociálních službách pak bude chybět až 16 tisíc pečovatelů a dalších profesí.

„Mezi hlavní důvody patří nízká atraktivita sektoru, fyzicky a psychicky náročná práce, ale i nízká úroveň odměňování,“ vyjmenovává prezident asociace Jiří Horecký.

Podobné problémy jako v Náměšti přitom řeší šest z deseti sociálních služeb, typicky těch pobytových, jako jsou domovy pro seniory. Problémy ale hlásí i ambulantní služby nebo terénní, které vyjíždějí třeba i za klienty domů.

Inzeráty, které sociální služby vypisují, zpravidla nabízejí plat od 27 do 35 tisíc korun hrubého pro pečovatelku, pro zdravotní sestru od 30 do 45 tisíc korun podle její specializace.

Seniorů ve středních Čechách výrazně přibývá, kraj musí zlepšit sociální péči

Chybějící tři tisíce zaměstnanců představují zhruba 2,2 procenta ze všech pracovních míst v dané oblasti. Problém je však větší, než by se z tohoto čísla mohlo zdát: profese bývají mezi sebou nezastupitelné a třeba zdravotnické úkony by nikdo jiný než sestry vykonávat neměl. A záleží i na velikosti zařízení. V menším kolektivu je výpadek jednoho zaměstnance citelnější. Služby navíc musí fungovat nepřetržitě bez ohledu na dovolené či nemoci.

Protože starých lidí přibývá, odborníci se děsí situace v následujících letech. Podle analýzy, kterou si loni nechalo zpracovat ministerstvo práce a sociálních věcí společností Boston Consulting Group, bude za deset let chybět 15 tisíc lůžek a 16 tisíc pracovníků.

Ideálně by bylo potřeba stavět domovy pro seniory ještě rychleji, a to tak, aby bylo za deset let až o 28 tisíc lůžek více než dnes, tedy 83 tisíc. To by ale znamenalo i navýšení pečovatelů o dalších 45 tisíc.

„Chceme otevřít, nejsou sestry“

Aktuálně se rozšiřuje třeba Ústav sociálních služeb v Nové Pace na Královéhradecku. Na jaře by mohlo k současným 65 místům přibýt dalších 35. „Jenomže narážíme na problém, který by mohl otevření nového provozu zkomplikovat. Zatím se nám nedaří sehnat zdravotní sestry,“ přiznává ředitel Vladimír Šimek.

Domovy pro seniory i terénní služby navíc v průzkumu Asociace poskytovatelů sociálních služeb uváděly, že i ti, kteří na potřebné místo nastoupí, dlouho nevydrží.

Kdo se postará o seniory? Jihlava má málo pracovníků v sociálních službách

Práci, která u pečovatelů obnáší pomoc starým a často hůře pohyblivým lidem se vstáváním, oblékáním, stravou i hygienou, vzdají někdy hned po pár dnech.

A ti stávající třeba i kvůli zdravotním problémům zvažují odchod do méně náročného povolání. Ostatně i pečovatelé a sestry stárnou. „Pečovatelé i zdravotní sestry chybějí pořád. Co je ale horší, že máme i kolegyně těsně před důchodem, a to i staniční sestru. Takže víme, že nedostatek lidí bude problém i nadále,“ zdůrazňuje Jana Bohuňovská, ředitelka brněnského Domova pro seniory Foltýnova.

„Pro mladé lidi není práce v domovech lukrativní, sestry jdou raději do nemocnice, do většího cvrkotu a taky za lepším platem. U nás se drží srdcaři, pečovat o klienty taky nemůže kdekdo,“ dodává.

Center duševního zdraví je málo, chybí personál i peníze, varuje NKÚ

Kromě potřebného vzdělání je totiž nutná trpělivost, empatie, obětavost a chuť starat se a pracovat zejména se staršími lidmi nebo třeba lidmi s postižením.

Kromě toho, že se sociální služby musejí vypořádat s odchody pečovatelů nebo zdravotnického personálu, v řadě zařízení v Česku chybějí i další profese. Bez nich by ale samotné domovy pro seniory či další pobytové služby nemohly fungovat.

Nepostradatelní kuchaři

„Pro klienty je samozřejmě velice důležité, jak se o ně starají pečovatelé nebo zdravotní sestry, neméně důležitá je také role dalších profesí, které zajišťují každodenní chod a bez kterých by nebylo možno pobytové sociální služby poskytovat. Bez kuchařek, ale i uklízeček, údržbářů, řidičů nebo ekonomů

bychom se prostě neobešli. Přesto si mnozí lidé jejich nepostradatelnou roli při poskytování sociálních služeb neuvědomují," říká ředitelka Domova pro seniory Červenka na Litovelsku Kateřina Spáčilová.

Asociace pracovníků sociálních služeb uvádí, že aktuálně na takových provozních pozicích chybí přes 400 lidí. Přitom platy kuchařek, vrátných či uklízečů spadají do vůbec nejnižší tabulky a jsou ještě nižší než pečovatelské.

Přestože podle citovaného průzkumu v téměř 40 procentech zařízení začali pracovat Ukrajinci, kteří do Česka odešli kvůli válce, kapacity se ani s nimi dorovnat nedaří. Navíc se často potýkají s jazykem.

iDNES.cz

© 1998–2025 MAFRA, a. s. a dodavatelé Profimedia, Reuters, ČTK, AP. Rozmnožování obsahu pro účely automatizované analýzy textů nebo dat dle ustanovení § 39c autorského zákona je bez souhlasu MAFRA, a. s. zakázáno. Jakékoliv užití obsahu včetně převzetí, šíření či dalšího zpřístupňování článků a fotografií je bez souhlasu MAFRA, a. s. zakázáno. Provozovatelem serveru iDNES.cz je MAFRA, a. s. IČ: 45313351.

